

Gäller för: Barn- och ungdomssjukvård

Innehållsansvar: Rikard Arkel, (rikar2), Överläkare

Godkänd av: Magdalena Åberg, (magst), Verksamhetschef

Giltig från: 2024-11-27

Giltig till: 2026-11-26

Att tänka på inför start av immunmodulerande behandling vid IBD

Bakgrund

Vid behandling av inflammatorisk tarmsjukdom används läkemedel som kan dämpa

infektionsförsvaret vilket i sin tur kan leda till en ökad infektionsrisk. Vissa infektioner kan undvikas genom vaccination.

Med immunsupprimerad (IS) patient avses:

1. Patient som behandlas med immunmodulerande läkemedel (t.ex. tiopuriner, metotrexat, TNF-blockerare) eller där sådan behandling avslutades för mindre än 3 månader sedan.
2. Patienter som behandlats med steroider i mer än 2 veckor och som har en dos på högre än 2 mg/kg/dag eller >20 mg/dag sedan 2 veckor.

Om patienten har kortverkande steroider varannan dag, lokal behandling eller

substitutionsbehandling betraktas den ej som IS-patient.

Levande vaccin skall inte ges IS patient.

Om det är möjligt tidsmässigt bör man försöka vaccinera barnet med levande vaccin minst 3 veckor innan immunmodulerande behandling startas och tidigast 3 månader efter att behandlingen avslutats (för enbart steroider 1 månad).

Exempel på levande vaccin är:

- Vaccin mot mässling, påssjuka, röda hund.*
- Vaccin mot Varicella-Zoster.*
- Vaccin mot Gula febern och Tyfoidfieber.*
- Tuberkulos.*

Avdödat/inaktiverat vaccin kan ges till IS-patient.

Skyddseffekten av vaccination under pågående immunmodulerande behandling är inte helt känd varvid booster-doser kan övervägas.

Vacciner mot följande agens är avdödat/inaktiverat vaccin:

- Tetanus, Difteri och Pertussis, Polio, och Hemofilus influenzae*
- Influenta*

Bör ges i enlighet med Socialstyrelsens aktuella årliga rekommendation.

- Hepatit A och Hepatit B*

Vaccination mot Hepatit eller kombinationsvaccin mot Hepatit A och B kan övervägas att ge till IBD patienter före start av IS-behandling.

- Kolera*

Dukoral® är ett avdödat oralt vaccin mot kolera och kan ges inför utlandsresa.

- Pneumokocker*

Pneumokockvaccin rekommenderas före start av IS-behandling. Ingår sedan 2009 i BVC-programmet.

- Tyfoidfieber*

Parenteral vaccin mot tyfoid kan ges till patient med IS (medan peroralt tyfus vaccin är levande vaccin).

Humant papillomvirus

Vaccination rekommenderas enligt det nationella programmet.

Sammanfattning/syfte

Utredning inför start av immunmodulerande behandling vid IBD.

Åtgärder

Gå igenom ”Frågeformulär till patient”, var god se nedan.

Utredning

Kontrollera

- Hepatit B status, HbsAg/anti-HBc.
- Att pat haft varicellainfektion, om oklart - serologi och om negativ – vaccination.
- Att pat genomgått MPR vaccination, om oklart - serologier och om negativa – vaccination.
- Dessutom inför Anti-TNF terapi: IGRA-test och lungröntgen.

Värdera riskfaktorer för infektion

- Ålder, komorbiditet, malnutrition.
- Allmän infektionsbenägenhet.
- Resor till tropiska länder eller områden med endemiska infektioner.
- Specifik risk för TBC

- BCG vaccinerad?
- Exposition för TBC – Ursprungsland?

Behandling

Rekommendera

- Pneumockockvaccination.
- Årlig influensavaccination.

Referens

IBD Vårdprogram, BLF, Svenska Föreningen för Pediatrik Gastroenterologi, Hepatologi och Nutrition, Länk ”Opportunistiska infektioner och vaccinationer vid IBD (2011-03-06/2012-10-21)”

Innehållsansvarig: Rikard Arkel

Godkänt av: Ulrika Mattsson Kölfeldt

Giltigt från: 2020-09-03

Giltigt till: 2022-09-03

Nyckelord: IBD, Immunmodulerande behandling, IS, Vaccination

Frågeformulär till patient

Datum:

Person nummer:

Namn:

Vid behandling av inflammatorisk tarmsjukdom används läkemedel som kan dämpa

infektionsförsvaret vilket i sin tur kan leda till en ökad infektionsrisk. Vissa infektioner kan undvikas genom vaccination. Vi ber dig därför svara på följande frågor.

För smittoexponering

Studerar du eller arbetar du? Studerar

Arbetar

Om du arbetar, VAD arbetar du med/som?

I vilket land är du född?

I vilket land är dina föräldrar födda?

Vilka länder utanför Europa har du besökt det senaste året?

[Ringa in ditt svar](#)

Har du haft vattenkoppor? Ja
Nej Vet ej

Är du vaccinerad mot mässling, påssjuka och röda hund? Ja Nej Vet
ej

Bär du, eller har du någonsin varit i nära kontakt med person som
har/haft tuberkulos? Ja Nej Vet
ej

Är du vaccinerad mot tuberkulos? Ja
Nej Vet ej

Är du vaccinerad mot hepatit B? Ja
Nej Vet ej

Är du vaccinerad mot pneumokocker? Ja
Nej Vet ej

Är du vaccinerad mot livmoderhalsvirus? Ja Nej Vet
ej

Har du för avsikt i framtiden att åka till områden där Gula febern finns
(Central-Afrika, Syd- och Mellan-Amerika)?
Ja Nej Vet ej

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Barn- och ungdomssjukvård

Innehållsansvar: Rikard Arkel, (rikar2), Överläkare

Godkänd av: Magdalena Åberg, (magst), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10035-986315719-47

Version: 4.0

Giltig från: 2024-11-27

Giltig till: 2026-11-26